II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 550/2011

2011 m. birželio 7 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomi tam tikri tarptautinių kreditų, gautų vykdant su pramoninėmis dujomis susijusius projektus, naudojimo apribojimai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB [1], ypač į jos 11a straipsnio 9 dalį,

kadangi:

(1) Pagrindinis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK), patvirtintos 1993 m. gruodžio 15 d. Tarybos sprendimu 94/69/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos sudarymo [2], tikslas – siekti tokios stabilios šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos atmosferoje, kad būtų išvengta pavojingo žmogaus kišimosi į klimato sistemą. Norint pasiekti šį tikslą, reikia, kad bendra metinė vidutinė žemės paviršiaus temperatūra pasaulyje nepadidėtų daugiau kaip 2 °C, palyginti su ikipramoniniu laikotarpiu, – tai patvirtinta 2010 m. gruodžio mėn. vykusioje Kankuno klimato kaitos konferencijoje ir Kopenhagos susitarime. Iš naujos Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (TKKK) pateiktos vertinimo ataskaitos matyti, kad šį tikslą bus galima pasiekti tik tuomet, jei bendras šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekis nustos didėti ne vėliau kaip 2020 m. Taigi visos labiausiai teršiančios šalys turi dėti daugiau pastangų pasaulio mastu.

(2) Ar įveiksime šį išbandymą, labiausiai priklausys nuo anglies dioksido rinkų. Dėl jų savo tikslus pasieksime mažesnėmis sąnaudomis ir paskatinsime platesnio užmojo projektus. Be to, anglies dioksido rinkos gali padėti veiksmingai perkelti lėšas į besivystančias šalis ir įgyvendinti Kopenhagoje pasiektą susitarimą sudaryti tarptautinį 100 mlrd. JAV dolerių finansinį paketą. Tam reikės iš esmės patobulinti esamus mechanizmus ir įgyvendinti Švarios plėtros mechanizmo reformą, kad būtų labiau naudojamasi standartizuotomis pamatinėmis vertėmis ir kuriama daugiau naujų rinkos mechanizmų.

(3) Kioto protokole, patvirtintame 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimu 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų įsipareigojimų vykdymo [3], 39 protokolo šalims nustatyti 2008–2012 m. išmetamųjų teršalų mažinimo tikslai ir numatyti du mechanizmai, kuriuos taikant galima gauti tarptautinių kreditų, kuriais protokolo šalys gali kompensuoti išmetamųjų teršalų kiekį. Taikant Bendro įgyvendinimo (BĮ) mechanizmą galima gauti išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų (TMV, angl. ERU), o taikant Švarios plėtros mechanizmą (ŠPM) – patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų (PTMV, angl. CER).

(4) BĮ ir ŠPM yra vadinamieji visiško kompensavimo mechanizmai, kuriuos taikant viena tona sumažinus šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekį vienoje vietoje, įgyjama teisė išmesti vieną toną šiltnamio efektą sukeliančių dujų kitoje vietoje. Taikant tokias sistemas iš esmės galima sumažinti visuotinio išmetamųjų teršalų mažinimo išlaidas, nes veiksmų galima imtis tose šalyse, kuriose tai labiausiai apsimoka, tačiau nėra prisidedama prie išmetamųjų teršalų mažinimo pastangų, kurių reikia norint pasiekti 2 °C tikslą.

[1] OL L 275, 2003 10 25, p. 32.
[2] OL L 33, 1994 2 7, p. 11.
[3] OL L 130, 2002 5 15, p. 1.

(5) Kad klimatas pasaulyje neatšiltų 2 °C, Sąjunga laikosi pozicijos, kad pramoninės šalys turi laikytis įsipareigojimų, o besivystančios šalys, visų pirma labiausiai pažengusios, turi prisidėti atitinkamais klimato kaitos padarinių švelninimo veiksmais. Kartu reikėtų palaipsniui kurti tokią plačią tarptautinę anglies dioksido rinką, kuri padėtų veiksmingai pasauliniu mastu mažinti bendrą išmetamųjų teršalų kiekį ir kurioje tarptautinių kreditų galima gauti net ir neįvykdžius išmetamųjų teršalų mažinimo normos, mažesnės už prognozuojamą išmetamųjų teršalų kiekį, jei netaikomos išmetamųjų teršalų mažinimo priemonės. Taigi reikia, kad besivystančios šalys imtųsi atitinkamų klimato kaitos padarinių švelninimo veiksmų. Reikėtų labiau skatinti mažiausiai išsivysčiusias šalis taikyti ŠPM, o labiau pažengusios besivystančios šalys turėtų palaipsniui pradėti taikyti sektorinius rinkos mechanizmus ir galiausiai didžiausio leidžiamo išmetamųjų teršalų kiekio nustatymo ir prekybos sistemas (angl. *cap-and-trade systems*) ([1]).

(6) BĮ ir ŠPM mechanizmų taikymas yra savanoriškas; tai pasakytina ir apie sprendimus leisti naudotis kreditais įgyvendinant išmetamųjų teršalų prekybos sistemas. Todėl reikia skirti kreditus, kuriuos galima gauti taikant minėtus mechanizmus, nuo kreditų, kuriais Kioto protokolo šalys galėjo nuspręsti leisti naudotis pagal savo nacionalinius teisės aktus. Tuo tikslu Direktyvoje 2003/87/EB jau panaikinta galimybė naudotis nustatytosios normos vienetais, o Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB ([2]) leidžiama naudotis tam tikrais pagal BĮ ir ŠPM gautais kreditais, ir nustatyti suderinti tarptautinių kreditų, gautų vykdant branduolinius, žemės naudojimo ir miškininkystės projektus, naudojimo apribojimai; joje taip pat numatyta, kad valstybės narės gali leisti veiklos vykdytojams naudotis tam tikru kitų rūšių tarptautinių kreditų kiekiu. Direktyvoje 2003/87/EB numatyta, kad reikia priimti suderintas įgyvendinimo nuostatas dėl naudojimosi tarptautiniais kreditais apribojimų.

(7) Reikėtų nustatyti tarptautinių kreditų, gautų vykdant su trifluormetanu (HFC-23) ir azoto suboksidu (N_2O), išsiskiriančiu gaminant adipo rūgštį, susijusius projektus (toliau – pramoninių dujų projektai), naudojimo apribojimus. Tai atitinka 2009 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose besivystančios šalys, ypač labiau pažengusios, raginamos imtis atitinkamų klimato kaitos padarinių švelninimo veiksmų. Didžioji dauguma pramoninių dujų projektų vykdomi labiau pažengusiose besivystančiose šalyse, kurios yra pakankamai pajėgios pačios finansuoti šį nebrangų išmetamųjų teršalų mažinimą, ir jam finansuoti turėtų pakakti pajamų, gautų iš praeityje įvykdytų tokių projektų. Pradėjus taikyti vykdant pramoninių dujų projektus gautų kreditų naudojimo apribojimus, ypač jei po to tarptautiniu lygmeniu bus priimti atitinkami sprendimai, turėtų geografiniu požiūriu tolygiau pasiskirstyti Kioto protokole nustatytų mechanizmų nauda.

(8) Pramoninių dujų projektų poveikis aplinkai kelia nerimą. Labai didelis HFC-23 naikinimo pelningumas toliau skatina gaminti chlordiflormetaną (HCFC-22) – labai ozono sluoksnį ardančią šiltnamio efektą sukeliančią medžiagą – ir registruotose įmonėse naudoti didžiausią pagal projekto įgyvendinimo veiklos metodiką leistiną jo kiekį. Todėl gali būti, kad HCFC-22 pagaminama daugiau, nei būtų pagaminama nevykdant tokių projektų. Taip trukdoma įgyvendinti Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų 2007 m. Monrealio pataisą dėl HCFC gamybos ir naudojimo ([3]), kuria nustatomas spartesnis laipsniškas HCFC-22 naudojimo ne pramonės žaliavoms nutraukimas. Tai taip pat nesuderinama ir su laipsnišku HCFC-22 gamybos nutraukimu, kurį valstybės narės finansuoja pagal Monrealio protokolą mokėdamos įnašus į daugiašalį fondą. Dėl tokio didelio pelningumo iškraipomos ekonominės paskatos ir konkurencija, o Sąjungoje įsisteigę adipo rūgšties gamintojai savo gamybą perleidžia trečiosiose šalyse registruotiems gamintojams. Tai, kad Kioto protokole nustatytus mechanizmus taikantiems adipo rūgšties gamintojams suteikiamos palankesnės sąlygos nei pradėsiantiems Sąjungos sistemą taikyti nuo 2013 m., padidins riziką, kad dar daugiau gamintojų perkels savo gamybą ir todėl padidės bendras išmetamųjų teršalų kiekis. Siekiant, kad ekonominės paskatos ir konkurencija būtų mažiau iškraipomos ir būtų išvengta šiltnamio efektą sukeliančių dujų nutekėjimo, šių tarptautinių kreditų naudojimo apribojimai yra pateisinami.

(9) Naudojantis tarptautiniais kreditais, gautais vykdant pramoninių dujų projektus, neprisidedama prie technologijų perdavimo arba prie būtino ilgalaikio energijos sistemų transformavimo besivystančiose šalyse. Kai šių išmetamųjų pramoninių dujų mažinama taikant BĮ arba ŠPM, nėra prisidedama prie veiksmingiausio bendro išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo, nes didelis pelnas, kurį gauna projektų vykdytojai, nėra skiriamas išmetamiesiems teršalams mažinti.

(10) Direktyvos 2003/87/EB 11a straipsnio 9 dalyje numatytas visiškas specialiųjų kreditų naudojimo apribojimas. Tokį apribojimą tikslinga taikyti pramoninių dujų projektams. Visiškai apribojus tokių kreditų naudojimą

([1]) Pasirengimo 16-ajai JTBKKK šalių konferencijai Kankune (2010 m. lapkričio 29 d.–gruodžio 10 d.) Tarybos išvados, priimtos 2010 m. spalio 14 d. Liuksemburge vykusiame 3036-ajame Aplinkos tarybos posėdyje, ir Tarybos išvados dėl ES pozicijos 2009 m. gruodžio 7–18 d. Kopenhagos klimato kaitos konferencijoje, priimtos 2009 m. spalio 21 d. Liuksemburge vykusiame 2968-ajame Aplinkos tarybos posėdyje ir patvirtintos 2009 m. spalio 29–30 d. priimtose Briuselio Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadose.

([2]) OL L 338, 2004 11 13, p. 18.

([3]) Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, pataisytas ir iš dalies pakeistas 2007 m. rugsėjo 17–21 d. vykusiame 19-ajame Monrealio protokolo šalių posėdyje.

labiausiai įmanoma išvengti nepageidaujamo tokių kreditų poveikio konkurencijai ir aplinkai, pagerinti bendro išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo rentabilumą ir anglies dioksido rinkos aplinkosauginį veiksmingumą skatinant investuoti į mažo anglies kiekio technologijas.

(11) Pagal Direktyvos 2003/87/EB 11a straipsnio 9 dalį šiame reglamente numatytos priemonės turėtų būti taikomos nuo 2013 m. sausio 1 d., o pagal tą straipsnį ši data yra praėjus šešiems mėnesiams, bet nepraėjus trejiems metams nuo reglamento priėmimo datos. Šios priemonės neturi poveikio kreditų, gautų vykdant pramoninių dujų projektus, naudojimui siekiant laikytis atitikties užtikrinimo įpareigojimų 2012 m.

(12) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Klimato kaitos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Nuo 2013 m. sausio 1 d. draudžiama naudotis tarptautiniais kreditais, gautais vykdant su trifluormetano (HFC-23) ir azoto suboksido (N_2O), išsiskiriančio gaminant adipo rūgštį, naikinimu susijusius projektus, įgyvendinant Direktyvos 2003/87/EB 11a straipsnį, išskyrus atvejus, kai išmetamųjų teršalų kiekiui mažinti iki 2013 m. skirti kreditai, gauti vykdant tos rūšies projektus, naudojami iš įrenginių, kuriems taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, 2012 m. išmestų teršalų kiekiui kompensuoti (tuos kreditus leidžiama naudoti iki 2013 m. balandžio 30 d. imtinai).

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2011 m. birželio 7 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO